

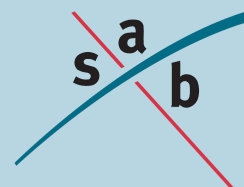
Quick scan flora en fauna

Duiven, Heilweg 3

Gemeente Duiven

Datum: 22 november 2013

Projectnummer: 130316

INHOUD

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Huidige situatie	3
1.3	Toekomstige situatie	5
2	Toetsing	6
2.1	Onderzoeksmethodiek	6
2.2	Gebiedsbescherming	6
3	Conclusie	13
3.1	Gebiedsbescherming	13
3.2	Soortenbescherming	13
3.3	Nader onderzoek	14
3.4	Zorgplicht	14
3.5	Aanbevelingen	15

Bijlage 1: literatuurlijst

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In de gemeente Duiven (provincie Gelderland) is aan de Heilweg 3 de bouw van 12 nieuwe woningen beoogd. Eén van de haalbaarheidsstudies die hiervoor dient te worden uitgevoerd is toetsing aan de natuurregelveving. Voorliggende quick scan flora en fauna is opgesteld door SAB en geeft een eerste inzicht in de doorwerking van de natuurwetgeving op deze plek.

Globale ligging plangebied (luchtfoto: Google Earth, bewerking SAB)

Voordat ruimtelijke ingrepen mogen plaatsvinden moet eerst een onderzoek plaatsvinden in het kader van de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 en eventuele andere natuurregelveving. Voorliggend onderzoek is een quick scan waarin op basis van een gebiedsanalyse (ruimtelijk ecologisch), beschikbare soortgegevens en een eenmalige veldverkenning uitspraken zijn gedaan over de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en dieren in het plangebied. Het plangebied is beoordeeld op geschiktheid voor beschermde planten en diersoorten en de verwachte effecten op deze soorten en beschermde natuurgebieden. Dit heeft geresulteerd in conclusies en aanbevelingen. Deze quick scan is uitgevoerd op basis van de momenteel geldende uitwerking en interpretatie van beleid en wetgeving.

1.2 Huidige situatie

Het plangebied wordt gevormd door het voormalig agrarisch erf aan de Heilweg 3 (deelgebied zuid) en de gronden direct tegenover het voormalige agrarische erf en ten noorden van de Heilweg (deelgebied noord). Het voornemen is om op de locatie Heilweg 3 in Duiven, de agrarische bedrijfsvoering te beëindigen en in het kader van de 'ruimte voor ruimte regeling' op dit perceel twee woningen te ontwikkelen. De voormalige agrarische bedrijfswoning blijft behouden en wordt opgenomen in het plan.

De noord- en oostkant van het plangebied wordt begrensd door bestaande woningen aan de huidige zuidrand van Duiven. Ten westen van het plangebied ligt een vrijstaande woning, die op afstand van de huidige bebouwing van Duiven ligt. Ten zuiden van het plangebied ligt het buitengebied van Duiven.

De Heilweg doorkruist het plangebied, links deelgebied-noord en recht deelgebied-zuid.

Onderstaande afbeeldingen geven een impressie van het plangebied ten tijde van het veldonderzoek (dd. 21-11-2013).

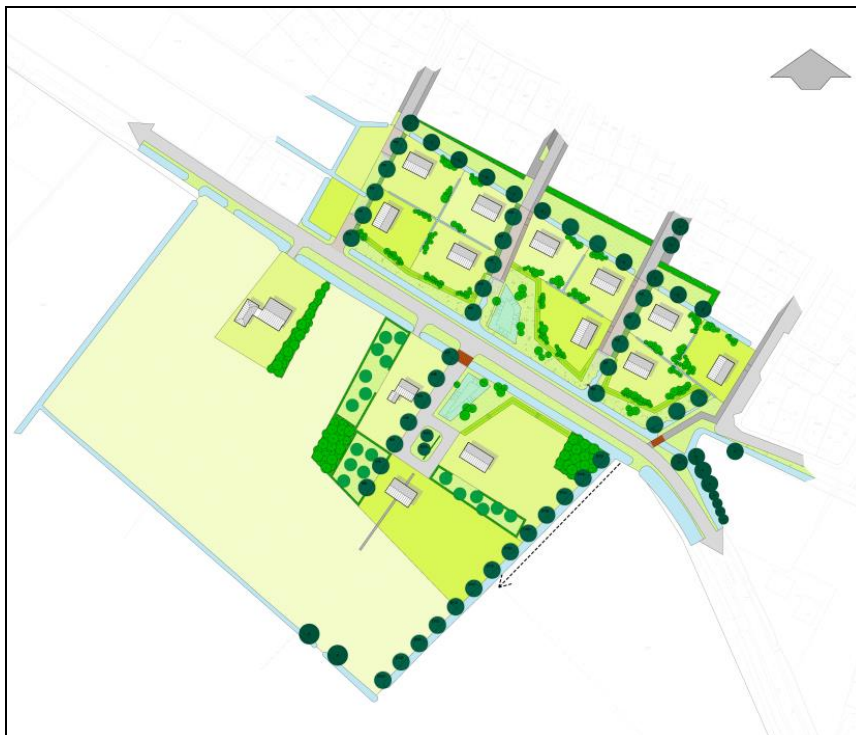

Impressie van het plangebied ten tijde van het veldbezoek. V.l.n.r.: aanzicht woonhuis Heilweg 3, boerenerf op het agrarisch perceel aan de Heilweg 3 gezien vanaf de Heilweg, achterzijde agrarisch perceel met de schuren (rechts) en het waterreservoir (links), achterzijde perceel (noordwestzijde) gezien in de richting van de Heilweg, open stal met koeien, weide in het noordelijk deel van deelgebied zuid gezien vanaf de oprit van de Heilweg nummer 3, deelgebied noord gezien richting het westen vanaf de Mandolinepad, deelgebied noord gezien richting het noordwesten.

1.3 Toekomstige situatie

Met de beoogde plannen is men voornemens de schuren van de boerderij aan de Heilweg 3 te amoveren en het erf geschikt te maken voor de nieuwbouw van twee woningen. Aan de overzijde van de Heilweg (deelgebied-noord) wordt de weide omgevormd tot een woongebied met ruimte voor 10 woningen. Met de plannen wordt ook het opgaand groen verwijderd en worden de watergangen en wadi's verbreed. Onderstaande afbeelding toont de toekomstige inrichting van het plangebied.

Toekomstige inrichting van het plangebied (SAB, 2013)

2 Toetsing

2.1 Onderzoeksmethodiek

De quick scan flora en fauna is gebaseerd op een biotoopinschatting door een eco-loog van SAB B.V. Bij het opstellen van de quick scan flora en fauna is verder gebruik gemaakt van atlasgegevens uit de Atlas van Nederlandse Zoogdieren (Broekhuizen *et al.*, 1992), Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Limpens *et al.*, 1997), Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland (Spitzen-van der Sluijs *et al.*, 2007), Werkatlas Zoogdieren van Gelderland (Huizenga, 2011) en diverse websites die de meest recente informatie verschaffen omtrent de verspreiding van soorten. Deze bronnen vermelden soortgegevens op uurhokniveau (5 bij 5 kilometer), dit betekent dat het globale gegevens betreft. Bijlage 1 vermeldt de geraadpleegde bronnen.

Op 21 november 2013 heeft een ecooloog van SAB het plangebied en de directe omgeving verkend. Doel van deze veldverkenning was om een indruk te krijgen van de habitats ter plaatse en de geschiktheid voor de verschillende soortgroepen te beoordelen. Het veldbezoek heeft nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie. Het eenmalige veldbezoek geeft slechts een globaal beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname. Zowel het tijdstip (buiten het groeiseizoen van planten en deels buiten het actieve seizoen van diverse diergroepen) als het eenmalige karakter is hiervoor niet toereikend.

2.2 Gebiedsbescherming

2.2.1 *Natuurbeschermingswet 1998*

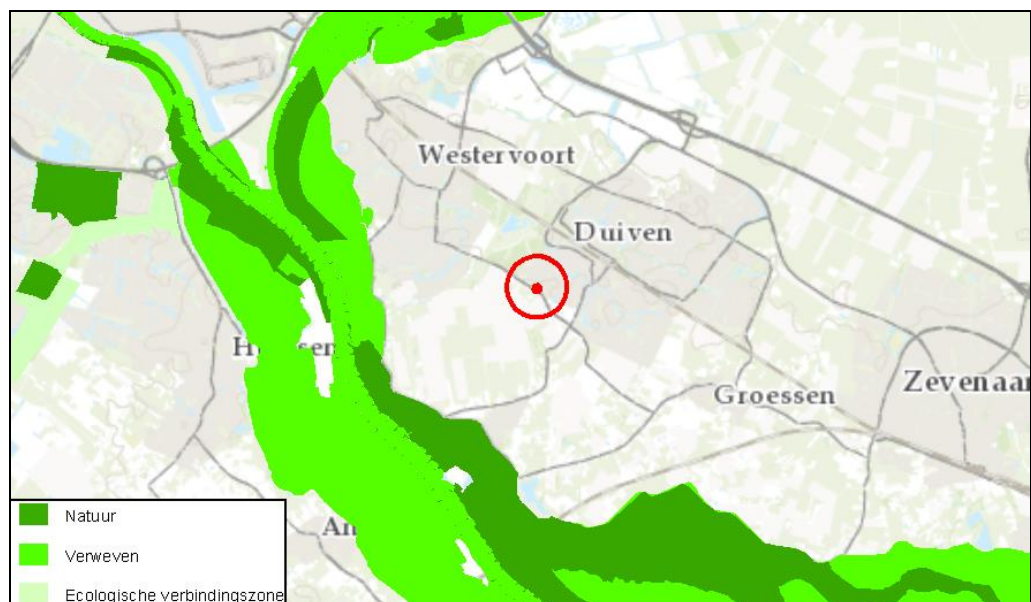
Het plangebied ligt niet in of nabij een gebied dat is aangewezen in het kader van de Natuurbeschermingswet. Het dichtstbijzijnde gebied beschermd in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 betreft het Natura 2000-gebied "Gelderse Poort". Dit beschermde gebied ligt op ongeveer 1.600 meter afstand (hemelsbreed gemeten). Gezien tussenliggende elementen (agrarische gronden, wegen en bebouwing) en de afstand zijn zowel directe als indirecte negatieve effecten van de plannen op het beschermde gebied niet te verwachten.

Ligging van het plangebied ten opzichte van de Natura 2000-gebieden.

2.2.2 Ecologische Hoofdstructuur

Het plangebied ligt niet binnen of nabij de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Het dichtstbijzijnde gebied dat is aangewezen in het kader van de EHS ligt op circa 1.600 meter afstand van het plangebied. Gezien de ligging buiten de EHS is geen sprake van directe aantasting van de EHS. Indirecte effecten worden gezien de tussenliggende elementen (agrarische gronden, woningen en wegen) niet verwacht. Negatieve effecten op de EHS zijn niet te verwachten.

Ligging van het plangebied ten opzichte van de Ecologische Hoofdstructuur.

2.2.3 Soortenbescherming

In het kader van de Flora- en faunawet moet worden getoetst of ter plaatse van de ruimtelijke ingrepen sprake is/kan zijn van negatieve effecten op beschermde planten

en dieren. De beoogde ontwikkelingen kunnen biotoopverlies of verstoring (indirect biotoopverlies) tot gevolg hebben.

2.2.4 Vaatplanten

Binnen het gehele plangebied (zowel deelgebied zuid als deelgebied noord) zijn weinig potentiële natuurlijke groeiplaatsen voor planten aanwezig. Deelgebied zuid bestaat uit een volledig verhard boerenerf met op de omliggende agrarische gronden een weide met een monocultuur van Engels raaigras (*Lolium perenne*). Het erf wordt intensief gebruikt en de omliggende weidegronden worden intensief beheerd en begraaasd. Op en rondom het erf zijn soorten als Bitterzoet (*Solanum dulcamara*), Grote weegbree (*Plantago major*), Vlier (*Sambucus nigra*), Rode klaver (*Trifolium pratense*), Paardenbloem (*Taraxacum officinale*), Laurier (*Laurus nobilis*), Zomereik (*Quercus robur*) en Gewone braam (*Rubus fruticosus*). Alle soorten zijn kenmerkend voor een voedselrijk, intensief beheerd systeem. Van een stabiel ecosysteem is geen sprake en bijzondere groeiplaatsen zijn niet aanwezig. Strikt beschermde vaatplanten worden binnen het deelgebied niet verwacht. Aangeplante of gezaaide exemplaren van beschermde soorten (in bijvoorbeeld tuinen) zijn niet beschermd in de Flora- en faunawet, omdat het geen natuurlijke groeiplaatsen betreft.

Deelgebied noord bestaat uit een perceel met een weide (monocultuur Engels raaigras) en is omgeven met greppels voor de afvoer van hemelwater. In de greppels staat voornamelijk Riet (*Phragmites australis*) en hoger op de randen van de greppel staan soorten als Rode klaver (*Trifolium pratense*), Zuring (*Rumex* sp.), Smalle weegbree (*Plantago lanceolata*) en Vogelmuur (*Stellaria media*). Deze soorten zijn kenmerkend voor een verstoord en voedselrijk ecosysteem. Van een stabiel ecosysteem is geen sprake en bijzondere groeiplaatsen zijn niet aanwezig. Strikt beschermde vaatplanten worden binnen het deelgebied niet verwacht.

2.2.5 Grondgebonden zoogdieren

Op en in de directe omgeving van het plangebied zijn gazons, enkele rommelhoekjes, ruigten en agrarische gronden aanwezig, hierdoor zijn vaste rust- en verblijfplaatsen van soorten als kleine marterachtigen, (spits)muizen, Egel (*Erinaceus europaeus*), Mol (*Talpa europaea*) en Konijn (*Oryctolagus cuniculus*) niet uit te sluiten. Voor deze soorten, die onder het eerste lichte beschermingsregime vallen, geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren en/of aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen.

De strikt beschermde soort Steenmarter (*Martes fiona*) komt volgens verspreidingsgegevens voor in de omgeving het plangebied. De Steenmarter is een soort die voorkomt in of nabij grote steden, dorpen en boerenerven, en lijkt zich aan de menselijke bebouwing te hebben aangepast. De bebouwing die door de ontwikkelingen in het plangebied wordt aangetast wordt niet (meer) intensief gebruikt. Deze bebouwing is om die reden mogelijk geschikt om te dienen als rust- of verblijfplaats voor steenmarters. Alle opstallen zijn uitvoerig geïnspecteerd en onderzocht op sporen (uitwerpselen, prooi-resten) en de aanwezigheid van individuen. Deze zijn niet aangetroffen in het plangebied. Om die redenen kan met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid worden gesteld dat de Steenmarter geen rust- en/of verblijfplaats in het plangebied heeft. Negatieve effecten van de beoogde plannen op vaste rust- of verblijfplaatsen

van steenmarters zijn derhalve uit te sluiten. Nader onderzoek naar grondgebonden zoogdieren is niet noodzakelijk.

2.2.6 Vleermuizen

Volgens de verspreidingsgegevens (Broekhuizen *et al.*, 1992; Limpens, *et al.*, 1997; Huizenga, 2011) komen in de omgeving van het plangebied Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), Ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), Gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*), Laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), Rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*), Watervleermuis (*Myotis daubentonii*) voor. Alle vleermuissoorten zijn strikt beschermd in de Flora- en faunawet.

Vleermuizen zijn globaal op te delen in gebouwbewonende soorten zoals Gewone dwergvleermuis (*P. pipistrellus*) en Laatvlieger (*E. serotinus*) en boombewonende soorten als Rosse vleermuis (*N. noctula*) en Watervleermuis (*M. daubentonii*). Daarnaast bestaan soorten die van beide elementen gebruik maken. Daarbij is ook onderscheid te maken in zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Sommige soorten zoals de Gewone dwergvleermuis verblijven het gehele jaar in gebouwen (spouwmuren, achter gevelbetimmeringen enz). Andere soorten als de Rosse vleermuis verblijven jaarrond in bomen (in holten, spleten en achter loshangende schors). De Watervleermuis overwintert echter weer in bunkers, grotten en kelders en verblijft in de zomerperiode in boomholten.

Gebouwbewonende soorten vleermuizen

Gebouwbewonende vleermuizen hebben hun verblijfplaats achter gevelbetimmering, in spouwmuren, achter dakbeschot en in schoorstenen. In de houten schuren op het boerenerf ontbreken spouwmuren of geschikte gevelbetimmering waarachter in potentie verblijfplaatsen aanwezig kunnen zijn. Hoewel de onderzijde van het dak vrij toegankelijk is, ontbreekt een dakbeschot waarachter vleermuizen kunnen wegkruipen. Vleermuizen worden om die reden niet in de houten opstallen verwacht. De stenen schuur bevat geen spouw of dakbeschot, maar wel een isolatielaag tussen de dakplaten en ruimte in de schuur. De afwerking onder het dak is op een aantal plekken open waardoor er tocht tussen het dak en de isolatielaag is ontstaan. Een geschikte verblijfplaats is om die reden niet aanwezig. Van alle aanwezige bebouwing is het woonhuis (Heilweg 3) mogelijk geschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende soorten. Deze blijft met de plannen behouden. Negatieve effecten op gebouwbewonende soorten is om die reden niet waarschijnlijk. Nader onderzoek is derhalve niet noodzakelijk.

Boombewonende soorten vleermuizen

Boombewonende soorten worden gevonden in holten en spleten in bomen en achter loshangende schors. Bij nadere inspectie van de bomen in het plangebied is vastgesteld dat deze nog relatief jong zijn en er om die reden geen geschikt holtes, scheuren of loszittende bast aanwezig is. De aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van boombewonende soorten is om die reden niet waarschijnlijk. Nader onderzoek is derhalve niet noodzakelijk.

Vliegroutes

Vleermuizen maken vaak jarenlang gebruik van vaste aanvliegroutes tussen verblijfplaats en foerageergebied, daarom kan het behoud van lijnelementen cruciaal zijn voor de instandhouding van het leefgebied. Binnen het plangebied is in deelgebied

noord een duidelijk lijnvormig element te onderscheiden. Het betreft de bomenrij met essen welke parallel langs de meest noordelijk geul aan de noordzijde van het gebied loopt. Met de plannen wordt deze bomenrij behouden, waardoor een negatief effect op een mogelijke vliegroute van vleermuizen is uitgesloten.

Foerageergebied

Het plangebied dient mogelijk wel als foerageergebied voor vleermuizen. Het aantasten van foerageergebied is in het kader van de Flora- en faunawet pas ontheffingsplichtig als met de plannen sprake is van dusdanige oppervlakteverlies van belangrijk foerageergebied dat met het verlies daarmee indirect een verblijfplaats aangetast wordt. Met de plannen worden 12 woningen gerealiseerd, verspreid over een relatief groot gebied. Bij de woningen worden tuinen gerealiseerd welke meer ruimtelijke variatie geven dan in de huidige situatie. Indien bij de inrichting van het plangebied inheemse, rijkbloeiende en besdragende heesters en bomen worden aangeplant, kan dit de kwaliteit van het leefgebied van de vleermuizen ter plaatse doen toenemen.

2.2.7 Vogels

Gedurende het veldbezoek zijn soorten waargenomen als Zwarte kraai (*Corvus corone*), Vink (*Fringilla coelebs*), Pimpelmees (*Cyanistes caeruleus*), Huismus (*Passer domesticus*), Merel (*Turdus merula*), Turkse tortel (*Streptopelia decaocto*), Spreeuw (*Sturnus vulgaris*), Steenuil (*Athene noctua*) en Ekster (*Pica pica*). Alle vogelsoorten zijn beschermd tijdens het broedseizoen. Het betreft dan met name de actieve broedplaatsen en vaste verblijfplaatsen van deze soorten. Voor de meeste vogels loopt dit broedseizoen globaal van half maart tot half juli.

Jaarrond beschermde vogelsoorten

In het kader van de Flora- en faunawet zijn vaste rust- en verblijfplaatsen van enkele vogelsoorten jaarrond beschermd. Dit betekent dat nestlocaties van deze soorten het gehele seizoen beschermd zijn. Hierin worden vier categorieën onderscheiden:

- 1 Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: Steenuil).
- 2 Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop (voorbeeld: Roek, Gierzwaluw en Huismus).
- 3 Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing (voorbeeld: Ooievaar, Kerkuil en Slechtvalk).
- 4 Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: Boomvalk, Buizerd en Ransuil).

Sporen en individuen van strikt beschermde soorten zijn in het plangebied aangetroffen. In het deelgebied zuid is ten tijde van het veldbezoek één Steenuil (*A. noctua*) in de koeienstal en later in de eik aan de rand van het erf waargenomen. De eigenaar stelt dat er sinds drie jaar steenuilen een nest in de stal hebben. Echter kon bij nadere inspectie van de bebouwing de (voormalige) nestplaats niet worden vastgesteld. In de voor- en achtertuin van de woning zijn in totaal vier huismussen waargenomen. Deze soort broedt naar alle waarschijnlijkheid onder de dakpannen van de woning. Echter zijn in de stal en schuren op het erf ook oude nesten van mussen gevonden.

Om die reden kan niet op voorhand worden uitgesloten dat de huismussen een nestplaats in de stal of schuren hebben. Onderstaande afbeeldingen tonen een aantal van de nesten welke in de schuren en stal zijn aangetroffen.

Enkele nesten van mogelijk huismussen (links) en een duif (rechts).

Door de aanwezigheid van een Steenuil (*A. noctua*), huismussen en mogelijk huismusnesten in de stal en schuren zijn negatieve effecten op deze strikt beschermde soorten niet op voorhand uit te sluiten. Nader onderzoek is noodzakelijk om de effecten van de ingreep op deze soorten in kaart te brengen en de omvang van de te treffen mitigerende (verzachtende) maatregelen vast te stellen.

2.2.8 Reptielen

De meeste reptielensoorten houden zich met name op in geleidelijke overgangssituaties tussen natuurlijke biotopen in bos-, heide- en veengebieden (bijvoorbeeld heide en/of heischrale graslanden in combinatie met bossen en/of kleine landschapselementen). Alleen de ringslang houdt zich in nattere gebieden met een meer natuurlijke oeverzone. Op basis van de binnen het plangebied aanwezige habitats (verhard erf, gazon/tuin en agrarische gronden) is het voorkomen van reptielen niet waarschijnlijk. Daarnaast is langs de oevers van de wadi's en watergangen geen geschikt biotoop voor reptielen aanwezig. Negatieve effecten op reptielen worden derhalve niet verwacht.

2.2.9 Amfibieën

Rond het plangebied (zowel rond deelgebied zuid als noord) zijn greppels aanwezig. Gedurende het veldbezoek stond er een laag van 10 – 20 cm water in de greppels. Aan de voorzijde van het perceel Heilweg 3 (deelgebied zuid) ligt tussen het perceel en de sloot een permanent watervoerend element. Uit eerder onderzoek van SAB

(SAB, 2013) blijkt dat in drogere periodes geen/weinig water in de greppels aanwezig is. Door de aanwezigheid van (permanent) watervoerende elementen voor voortplanting en de aanwezigheid van bosschages en ruigten voor overwintering zijn amfibieën in en rond het plangebied niet uit te sluiten. Soorten als Gewone pad (*Bufo bufo*) en Bruine kikker (*Rana temporaria*) kunnen daardoor in het plangebied voorkomen. Voor deze algemeen voorkomende soorten, die onder het eerste lichte beschermingsregime vallen, geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren en/of aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen. Een biotoop voor strikt beschermde soorten is door het intensief beheerd terrein niet aanwezig. Ook uit de beschikbare verspreidingsliteratuur blijkt dat strikt beschermde soorten niet rond of in het plangebied voorkomen. Om die reden is met de beoogde plannen geen sprake van negatieve effecten op strikt beschermde soorten.

2.2.10 Vissen

Door de aanwezigheid van permanent watervoerende elementen is de aanwezigheid van vissen niet uit te sluiten. Met de plannen worden echter geen werkzaamheden (dempen, verbreden) aan de permanent watervoerende elementen uitgevoerd. Negatieve effecten op beschermde vissoorten als de Kleine modderkruiper worden daarom niet verwacht. Nader onderzoek naar vissoorten is dan ook niet noodzakelijk.

2.2.11 Insecten (vlinders, libellen, sprinkhanen) en overige soortengroepen

Slechts een beperkt aantal van de zeer soortenrijke groep van de insecten is beschermd. De habitateisen van beschermde soorten binnen deze groep zijn vaak zeer locatiespecifiek en gebonden aan zeer bijzondere biotopen. Het plangebied ligt niet in een dergelijk biotoop. Overige strikt beschermde soorten als mollusken en overige ongewervelden zijn ook niet te verwachten gezien de habitats.

3 Conclusie

In Duiven (gemeente Duiven, provincie Gelderland) is men voornemens om op het perceel Heilweg 3 en het tegenover gelegen perceel 12 nieuwe woningen te realiseren. Hierbij worden de huidige agrarische bedrijfsfunctie van de Heilweg 3 beëindigd en worden de opstallen gesloopt. Voor deze ingreep wordt uitgevoerd, dienen de gevolgen voor beschermde natuurwaarden en de consequenties in het kader van de geldende natuurwet- en regelgeving in beeld te zijn gebracht.

3.1 Gebiedsbescherming

In het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (NB-wet) en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) dient er getoetst te worden of de beoogde ontwikkelingen een negatieve invloed hebben op beschermde gebieden. Het plangebied ligt op circa 1.600 meter van de EHS en het Natura 2000-gebied "Gelderse poort". Gezien de tussenliggende elementen (agrarische gronden, bebouwing en wegen) is met de beoogde ontwikkeling geen negatief effect deze beschermde gebieden te verwachten.

3.2 Soortenbescherming

In het kader van de Flora- en faunawet dient te worden nagegaan of vaste rust- en verblijfplaatsen door de ingreep worden aangetast (verwijderd, ongeschikt gemaakt). De beoogde ontwikkelingen kunnen biotoopverlies of verstoring (indirect biotoopverlies) tot gevolg hebben. Invloeden die leiden tot een verminderde geschiktheid van het plangebied als bijvoorbeeld foerageergebied zijn niet ontheffingsplichtig, tenzij het een zodanig belang betreft dat bij het wegvallen van deze functie ook de vaste rust- en verblijfplaatsen van soorten niet langer kunnen functioneren. Door de werkzaamheden kunnen alle aanwezige soorten negatieve effecten ondervinden van de ingreep. Voor de meeste soorten is dit tijdelijk van aard.

Algemene soorten

De meeste van deze soorten zijn beschermd maar vallen onder het lichte beschermingsregime van de Flora- en faunawet (tabel 1). Hiervoor geldt dat aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen op basis van een algehele vrijstelling mogelijk is, zonder dat er sprake is van procedurele consequenties. Dit betekent dat voor deze soorten de werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden zonder ontheffing.

Strikt beschermde soorten

Voor soorten die vermeld staan op tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet, geldt dat bij aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet moet worden aangevraagd. De strikt beschermde soort Huismus (*Passer domesticus*) en Steenuil (*Athene noctua*) zijn in het plangebied waargenomen. De aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van deze soorten zijn derhalve niet uit te sluiten binnen het plangebied.

Verder kunnen bij (de start van) werkzaamheden in het broedseizoen, broedende vogels worden verstoord, of hun nesten worden aangetast. Er is geen vrijstelling te verkrijgen in het kader van de Flora- en faunawet voor activiteiten die vogels in hun

broedseizoen zou kunnen verstoren. De (start van de) werkzaamheden dienen plaats te vinden buiten het broedseizoen of in het broedseizoen als broedende vogels zijn uit te sluiten. De werkzaamheden kunnen doorlopen in het broedseizoen als broedende vogels binnen het plangebied uitgesloten kunnen worden.

Tabel 1: Indicatieve periode uit te voeren werkzaamheden. Groen: werkzaamheden kunnen uitgevoerd worden. Oranje: werkzaamheden mogen uitgevoerd worden mits geen broedgevallen aanwezig zijn.

	Jan.	Feb.	Mrt.	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sep.	Okt.	Nov.	Dec.
Broedvogels												

3.3 Nader onderzoek

Uit de quick scan is naar voren gekomen dat de strikt beschermde soorten Huismus (*P. domesticus*) en Steenuil (*A. noctua*) mogelijk een vaste rust of verblijfplaats in het plangebied hebben.

Het gebruik van het plangebied door deze soorten kan door middel van nader onderzoek in beeld worden gebracht zodat het werkelijke effect van de ingreep op (het leefgebied van) daadwerkelijk aanwezige soorten kan worden bepaald. Pas dan kan worden bepaald welke maatregelen noodzakelijk zijn om te voorkomen dat de Flora- en faunawet wordt overtreden. Mocht het niet mogelijk zijn om dit te voorkomen, dan is een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk. Een dergelijke ontheffing is alleen onder beperkte omstandigheden verkrijgbaar.

Compenserende en mitigerende maatregelen moeten altijd voorafgaand aan de uitvoering van de beoogde plannen worden gerealiseerd.

3.4 Zorgplicht

Verder is een tweetal algemene voorwaarden vanuit de Flora- en faunawet altijd van toepassing:

1. in het broedseizoen van vogels (globaal half maart tot half juli) mogen de vegetatie, bosjes en opstallen in het plangebied niet worden verwijderd. Werkzaamheden tijdens deze periode zouden leiden tot directe verstoring van broedvogels en het broedsucces. Alle vogels zijn beschermd. Er is geen vrijstelling te verkrijgen in het kader van de Flora- en faunawet voor activiteiten die vogels in hun broedseizoen zou kunnen verstoren;
2. op basis van de zorgplicht volgens artikel 2 van de Flora- en faunawet dient bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht te worden genomen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Dit houdt in dat bij het uitvoeren van werkzaamheden altijd rekening moet worden gehouden met aanwezige planten en dieren. Zo dienen maatregelen te worden getroffen om bijvoorbeeld verstoring tot een minimum te beperken. Dieren moeten de gelegenheid hebben om uit te wijken en mogen niet opzettelijk worden gedood. Dit kan door:
 - voortijdig maaien van het plangebied zodat dieren wegtrekken;
 - het beperken van verlichting tijdens de avonduren in zomer, voorjaar en herfst ten behoeve van vleermuizen en andere nachtdieren;

- het slopen en rooien starten buiten het voortplantingsseizoen en het winter(slaap)seizoen. Zodat het plangebied ongeschikt is voor dieren.

3.5 Aanbevelingen

Naast de consequenties die voortkomen uit de Flora- en faunawet is ook een aantal vrijblijvende aanbevelingen te doen ten aanzien van de inrichting van het plangebied, zoals:

- voor vleermuizen zouden open stootvoegen aangebracht kunnen worden in muren, of vleermuiskasten kunnen worden geplaatst in de spouw of tegen de muur op >2,5 meter hoogte in nieuw te bouwen woning;
- als er een zolder of vliering wordt aangelegd, zou deze niet helemaal geïsoleerd kunnen worden. Hierdoor wordt de zolder mogelijk een geschikt verblijf voor vleermuizen;
- bij de realisatie van woningen met dakpannen kunnen nieuwe voorzieningen voor de Huismus en de Gierzwaluw in de bebouwing worden gerealiseerd. Deze soorten verliezen namelijk steeds meer nestmogelijkheden;
- het plaatsen van een uilenkast, de omgeving is erg geschikt voor uilen. Dit kan in overleg met de lokale Vogel- en of uilenwerkgroep.

Bijlage 1: literatuurlijst

Bos, F., Bosveld, M., Groenendijk, D., Swaay van, C., Wynhoff, I. De Vlinderstichting, 2006. *De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea)*.-Nederlandse Fauna 7. Leiden. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis. KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland.

Broekhuizen, S., Hoekstra, B., van Laar, V., Smeenk, C., Thissen, J.B.M. 1992. *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*, uitgeverij KNNV, Utrecht.

Huizenga, N. 2011. *Werkatlas Zoogdieren van Gelderland*. Zoogdiervereiniging, Nijmegen.

Limpens, H., Mostert, K., Bongers, W. 1997. *Atlas van de Nederlandse vleermuizen*, uitgeverij KNNV, Utrecht.

Nederlands vereniging voor libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odoneta). Nederlandse fauna 4. Nationaal en Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrates Survey-Nederland, Leiden.

Nie, de, H.W. 1997. *Atlas van de Nederlandse zoetwatervissen*. Media Publishing, Doetinchem.

SAB, 2013. *Quick scan flora en fauna, Heilweg 22 te Duiven*. Projectnummer 120435. SAB, Arnhem.

SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002. *Atlas van de Nederlandse Broedvogels* 1998, 2000, Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Spitzen-van der Sluijs, A.M., Willink, G.W., Creemers, R., Ottburg, F.G.W.A., de Boer, R.J., Pfaff, P.M. L., de Wild, W.W., Stronks, D.J., Schröder, R.J.H., de Vos, M.T., Soes, D.M., Frigge, P. en Struijk, R.P.J.H. 2007. *Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland. 1985 - 2005*. Stichting RAVON, Nijmegen.

Websites:

– www.hetdrloket.nl	– www.telmee.nl
– www.floron.nl	– www.vleermuis.net
– www.gelderland.nl	– www.vogelbescherming.nl
– www.provinciaalgeoregister.nl	– www.waarneming.nl
– www.ravon.nl	– www.zoogdieratlas.nl
– www.rijksoverheid.nl	– www.zoogdiervereiniging.nl
– www.sovon.nl	